

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 88—, za polugodište K 48—, tromjesečno K 30—, mjesečno K 3.60, u maloprodaji 12 fil. pojedini broj. OGLAŠI primaju se u pravilnici trg. Cusloza 1

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

„HRVATSKI LIST“ izlazi u nakladnoj urednici JOS. KRMPOTIĆ u Puli trg. Cusloza 1. Uredništvo: Sijanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Puli. — Rukopisi se ne vraćaju.

Godina IV.

U Puli, petak 18. siječnja 1918.

Broj 910.

Mirovna pregovaranja.

Bavarska zastupana na mirovnim pregovorima. — Mirovni pregovori u proračunskom odsjeku. — Sbliženje u nazorima. Kühlmann i Trocki. — Medjusobne diskusije.

Berlin, 17. (D. u.) „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše: Predstojeće izaslanje kr. bavarskog državnog ministra grofa Bodewilla osniva se, kako čujemo, na utanačenju, sklopljenom u priključku na versailleski sporazumak godine 1870. između Pruske i Bavarske, i koji je sa pruske strane bio godine 1871. potvrđen. Taj sporazumak ide za tim, da mora kod mirovnih ugovora, koji se sklapaju u savezničkom ratu, prisustvovati uvijek i opunomoćenik kralja bavarskoga, koji sudjeluje kod mirovnih pregovaranja i prima upute po savezničkom kancelarskom uredu, dakle po njemačkom državnom kancelaru.

Beč, 17. (D. u.) U proračunskom je odsjeku kazao ministar-predsjednik Seidler o mirovnim pregovorima: Kako se razabire iz najnovijih izvještaja, stranke su, koje raspravljaju u Brest-Litovsku, složne glede toga, da se radi o utanačenju posebnog mira sa Rusijom i da se dogovori vode na podlozi, kako su bili obrazloženi u odgovoru središnjih vlasti od 25. prosinca 1917. na predloge ruske vlade. Rasprave se vode koll s izaslanstvom vlade pučkih povjerenika toll s ukrajinskim izaslanstvom djelomice u plenarnim sjednicama izaslanstva, a djelomice i u povjerenstvima. Od najbitnije su važnosti vijećanja onog povjerenstva, koje se bavi uredjenjem takozvanih političkih i teritorijalnih pitanja u odnošaju između Austro-Ugarske i Njemačke s jedne, te Rusije s druge strane. Vijećanja se ovoga povjerenstva nalaze u ovaj čas u stadiju formulacije najvažnijih stanovišta. Kod toga su se nazori već u toliko razbistrili, da se može naprama stanju rasprava od 27. prosinca 1917. zabilježiti odlučan napredak. Ministar vanjskih posala ne sumnja, e će rasprave dovesti do udovoljivog završetka.

Iz Bresta se Litovskog saopće danom 16. siječnja: Sjedenje od 15. o. m. kao što ni do sada ne može da prisustvuje grof Czernin, koji je obolio. Na predlog načelnika ruske delegacije, da se na pregovore puste također zastupnici zaposjednutih područja, ne može njemačka delegacija da pristane, osim s izričitim nekim preduvjetima, na što taj predlog otpada. Državni je tajnik dr. Kühlmann ustanovio, da i ako se mišljenja glede zaključaka onih zastupajućih korporacija u zaposjednutim područjima razilaze, ipak za to ne mora to voditi do preknuća i izjalovljenja mirovnih pregovora, budući da su savezničke države već od prvog početka stajale na stanovištu, da se uzme u obzir pučku izjavu na širokoj osnovi. Podje li za rukom, da dodje do nekog sporazumka glede uvjeta te pučke izjave na širokoj osnovi, ne će po njegovome mišljenju drugi nuzgredni razlozi prouzročiti izjalovljenje pregovora. Trocki je izjavio, da je njemu svejedno, kako će se to pučko glasovanje provesti, samo zajamči li se ono. Glavna je stvar, da se zajamči neovisnost i sloboda izražaja narodne volje. Taj izražaj volje imao bi da poprimi konstitutivan značaj. Kod pretresivanja predloga učinjenog po dr. Kühlmannu glede odlučujućeg glasovanja u zaposjednutim područjima, e bi se postavio rok između zaključka mira s Rusijom i najkasnije godinu dana iza sklopljenja sveopćeg mira, prekinuo je Trocki odmah pitanje ispraznjenja. Nema, veli, nikakvih razloga, da se sudbina dotičnih područja naprti na ledja toku rata. Pitanje uredjenja glede budućnosti i sudbine zaposjednutih područja mora se dovesti u savez sa sklopljenjem mira na istočnoj fronti. Državni je tajnik dr. v. Kühlmann uputio na susretljivost saveznika, da područja, spomenuta u članku 1. njemačko-austro-ugarske formulacije, već nakon završetka ruske demobilizacije isprazne. Daljnja susretljivost u toj točki još nije isključena, postigne li se u drugim točkama sporazumak. No isključeno je, da se za ispraznjenje u članku 2. njemačko-austro-ugarske formulacije navedenih područja prihvaći vrijeme, koje ne bi vodilo računa o utanačenju općenitoga mira.

U popodnevnoj je sjednici prešao državni tajnik dr. v. Kühlmann na drugu raspravnu u točku, koja se tiče općenitih političkih pretpostavka, koje imade uslijediti pravo samoodređivanja naroda, i u koliko se imade uspostaviti sloboda glasovanja, odnosno politička sloboda. To je velikim dijelom i vojničko pitanje. Stanovit je broj oboružanih i disciplinovanih

četa potrebit za održavanje javnoga poretka i za ekonomski promet u zemlji. Mi smo pristali na to i obećali, da takove čete ne će djelovati politički niti vršiti politički pritisak. Trocki se je ponovno svratio na ispraznjenje zaposjednutih područja, našto je dr. v. Kühlmann izjavio, e ne može preuzeti jamstva za to, da bi se iz vojničkih razloga mogla isprazniti zaposjednuta područja unutar roka, o kojemu se radi kod glasovanja, Trocki je izjavio, da bi prema ruskim nazorima čete u zaposjednutim područjima bile na užtrb slobodnom glasovanju. U uskom je savezu s tim i pitanje povratka bjegunaca i evakuiraca, jer će glasovanje biti tek tad potpuno, kad budu i ovi glasovali. Dr. v. Kühlmann odvrća, e priznaje, da bjegunci imaju pravo, da se povrate u domovinu, no stvar je oblasti, da to pitanje pobliže uredi. Moli predgovornika, da mu laglje pregleda radi ustupi odnosi materijal, koji stoji ruskoj vladi na raspolaganje, na što Trocki pristaje.

Beč, 17. (D. u.) C. i kr. brzojavno-dopisni ured javlja sa danom 16. o. m. iz Brest-Litovskog: Tečajem današnjeg su se prijepodneva sastala izaslanstva četiriju savezničkih vlasti na interno, povjerljivo vijećanje. Državni se je tajnik u odlučnom govoru izjavio u stanju s ruskim zastupstvom posljednjih dana provedenih rasprava glede uredjenja političkih i teritorijalnih pitanja. Predsjednici su se Turske i Bugarske državnim tajniku jednodušno zahvalili i izrazili mu svoje potpuno odobravanje.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ

Beč, 17. (D. u.) Službeno se javlja:

Između Brente i Monte Pertica ograničilo je protivnik svoju bojnu djelatnost iza bezuspješnih i punih gubitaka navala prijašnjeg dana na žestoke topničke napadaje. U bojevima dne 14. i 15. o. m. zarobljeno bje 12 časnika i preko 300 momaka.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ

Berlin, 17. siječnja. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Nikakove veće bojne djelatnosti. Na mnogim odsječcima fronte izvidnički bojevi. Sjeverno od Paschendaele, na Scarpi, kod Vendhulla i Saint Quentina zarobljeno bje nekoliko Engleza.

Istočno bojište:

Ništa nova.

Macedonsko bojište:

U zavoju Cerne traje pojačana topnička djelatnost.

Talijansko bojište:

Položaj je nepromijenjen: Kod svojih bezuspješnih su navala, koje su bile pune gubitaka, dne 14. i 15. o. m. izgubili Talijani na zarobljenima 12 časnika i više od 300 momaka.

Prvi majstor glavnog sljela Ludendorff.

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJI

Talijanski:

15. siječnja. U okolici se je Monte Asolone jučer popodne borba opet rasplamsala. Naše čete, uspješno podupirane topništvom, uznapredovale su velikom hrabrošću. Unatoč ogorčenog otpora i žestoke reakcije neprijatelja mogli smo se dočepati prohibitika i zadati neprijatelju teških gubitaka. Zarobili smo 8 časnika, među njima i potpukovnika i 233 momka. Na čeonku su Monte Salarolo provele naše osokoljene čete s uspjehom demonstrativan pothvat i prodrle sve do neprijateljskih jaraka. Istočno od La Caposile povećali smo po divnoj osnovi provedenom akcijom iznenadjenja mostobran, osvojivši nekoliko neprijateljskih jaraka i opetovano odbivši kasnije dvije krvave protunavale. Zarobljenici su 2 časnika i 43 momka, zaplijenjena 2 mužara i nekoliko pušćanih strojeva. Na ostaloj fronti živahnija topnička djelatnost na obje strane doline Brente, te sukobi patrolja u dolini Monte della Priula, kojih je rezultat za nas bio povoljan. Naši su ljetači oborili 4 neprijateljska zračna lijetala sjeverno od Monte Melago do Foze, kod Val-Stegna i na Monte Grappa. Peto je lijetalo bilo sastrijeljeno po našem topništvu kod Ormelle, dva su druga bila sastrijeljena po engle-

skim ljetačima na istoku od Conegliana. Poslije podne su bombardovala vodena lijetala s uspjehom neprijateljska kretanja na donjoj Piavi.

Iz Rusije.

Spor između Rusije i Rumunjske. — Ruski poslanik u Japanu — stari i novi. — Diplomatski zbor za rumunjskog poslanika.

Petrograd, 15. (D. u.) Vijeće je pučkih povjerenika upravilo ovaj ultimatum na rumunjsku vladu: Zapovjednik 49. divizije nam javlja, da rumunjske oblasti poduzimaju neprijateljske čine protiv ruskim vojnicima i ne dozvoljavaju prevoze živeža. Pukovnja 194. od 49. divizije bila je po rumunjskim bojnim silama opkoljena i razoružana, koje su uapsile i odbor 195. pukovnije, kao i austro-ugarske časnike, koji su došli bili u posjete u ruske crte. Vijeće pučkih povjerenika zahtijeva, da se puste vojnici i časnici na slobodu te kazne vojničke oblasti, koje su odredile to uapšenje, kao i jamstvo za to, da se slični događaji ne će više opetovati. Ne stigne li u roku od 24 sata odgovor, smatrat će se ovaj proglas navještajem preloma diplomatskih sveza i mi ćemo poduzeti najodrdječitije vojničke mjere. Potpisani: Lenin, Krilenko, vrhovni zapovjednik, Potvoski, ratni povjerenik.

Köln, 16. (D. u.) Mladi je neki Rus, koji je prije u Japanu učio, stigao u Tokio i priopćio, da je imenovan ruskim poslanikom. Japanska vlada nije htjela da prizna maksimalističkog zastupnika. Dosadašnji se je ruski poslanik uskraćivao, da isprazni poslaničku zgradu.

Petrograd, (D. u.) P. b. a. — Pučki je povjerenik Trocki odredio blo uapšenje rumunjskog poslanika u Petrogradu, Diamandija, te osoblja poslanništva. Razlog su tomu bili neprijateljski čini protiv ruskoj armadi na rumunjskoj fronti. Iza vijećanja ovdješnjih članova diplomatskog je zbora posjetio njegov pročelnik (doyen), američanski poslanik Francals, pučkog povjerenika Lenina, da će iza vijećanja pučkih povjerenika odgovoriti, imade li se Diamandi pustiti na slobodu. U tri i po sata ujutro dan bje Leninu nalog, da rumunjskog poslanika pusti na slobodu.

Radničke stavke u Štajerskoj i Donjoj Austriji.

Gradac, 17. Jutros su stupili radnici mnogobrojnih prometa u stavku. Stavka je započela kod radnika kovinskih prometa i brzo se proširila na druga područja. Stavkaši su se zaputili u Julijine dvorane, gdje se tečajem prijepodneva u opetovanim skupštinama raspravljalo o zahtjevima, stavljenim po središnjem stranačkom vodstvu socijalnih demokrata, o ispunjenju kojih ovisi dokrajčenje stavke. Radnike na državnim željeznicama, koji su se stavkašima bili priključili, potaknuli su pouzdanici, da se vrate na posao. Broj organizovanog radništva, koje stavka, raste sve više. I iz drugih industrijalnih mjesta u gornjoj Štajerskoj stižu vijesti o obustavi posla. Pouzdanici socijalnih demokrata obdržavaju vijećanja, te će popodne proglasiti stavkašima rezultat istih. Stavkaški pokret teče potpunim mirom i redom.

Beč, 16. U savezu s obustavama posla u Beču i Donjoj Austriji, koje su uslijedile uslijed prikračenja kvote brašna, ustanovljuje „Neue Freie Presse“, da se u raspravama s Ugarskom glede dobave opaža napredak, pošto postoji sklonost, da će Mađari zaostale dobave brže nadoknaditi, i pošto su se izjavili spremni i na daljnju pripomoć.

Beč, 17. (D. u.) Kako javljaju večernji listovi, dao se je car iscrpivo obavijestiti o položaju, nastalom uslijed radničke stavke, i naložio oblastima, neka svom odlučnošću porade o tom, da se dodje ususret željama radništva glede poboljšanja prehrane.

* Ludendorff-Kühlmann. Borba medju Ludendorffom i Kühlmannom, reprezentantima njemačke generalitete i njemačke diplomacije, nastavlja se u njemačkom novinstvu najvećom oštrinom. Ludendorff zastupa svenjemačku aneksionističku struju, koja otklanja sve koncesije njemačke diplomacije. Prema „Vorwärtsu“ su njemački vojnički krugovi protiv takozvanom austro-poljskom riješenju i zahtijevaju, da Njemačka anektira dio Poljske, pod izlikom, da treba ugodnih strateških granica. Područje, što ga po nacrtu vojničkih krugova Njemačka namjerava anektirati, iznaša nešto preko 35.000 četvornih kilometara.

* **Kabinetna kriza u Ugarskoj poravnana.** „Pester Lloyd“ donosa: Vijesti su o neposrednoj grozećoj kabinetskoj krizi utišale. Dozrijela je spoznaja, da je promjena vladavine nemoguća, dok izborna reforma ne stupi u krizepost. Vjerojatno je, da će u kratko vrijeme doći do rekonstrukcije Wekerlova kabineta i to bez obzira na kraljevu odluku u pitanju armadne reforme.

* **Protiv generala Hoffmanna.** „Pester Lloyd“ javlja iz Beča: General Hoffmann, koji je u ime njemačkoga vojnoga vodstva istupio protiv Rusa nije diplomat, a ispravno je i to, da se pruski generali uopće, odgojeni u ukočenim mislima o disciplini i autoritetu, moraju izvrnuti opasnosti, da izgube vlast nad sobom, kad slušaju riječi i ideje, kakove je izjavljivao gosp. Trocki. General Hoffmann je u svom odgovoru Rusima naprosto porekao pravo, da se upliću u pitanje zaposjednutih krajeva. Ne mislimo, da je u tome predaleko pošao, jer to protuslovi temeljnim mislima povjerenstvenog vijećanja, koja imaju svrhu da oba dijela dođu do riječi, te se ne smiju vezati uz pretpostavke, kao da su već riješena ona pitanja, koja se u povjerenstvima imaju raspraviti. Cilj pregovora, da dodju do mirovnoga ugovora, ostaje sada kao i prije — barem što se nas tiče — netaknut. Nu sad se mora odlučiti, da li i Rusi imaju isti cilj. Razdražene riječi i provale strastvenoga negodovanja s ove ili sa one strane ne smiju dovesti do toga da se zastrani od glavne zadaće.

* **Svršetak rata još ove godine?** Talijanski ministar vanjskih poslova, Sonnino, je ovih dana primio odastanstvo rimskog novinstva. U svojim je izvodima rekao, da će po njegovom mišljenju rat svršiti još ove godine.

* **Žensko izborno pravo u Americi.** Iz Washingtona se javlja, da je sabor reprezentanata sa 272 protiv 136 glasova prihvatio zakon o ženskom izbornom pravu.

* **Uspješno Caillauxa.** „Pett Journal“ piše, da je napuštenje Caillauxa bilo naredjeno usljed dokumenata, koji potječu iz Amerike. Na početku je rata poduzeo Caillaux u Argentiniju put, koji je izazvao upadice, kao što kasnije i put u Italiju. U slučaju Caillauxa, kao što i Bolo-paše igra neku ulogu neki diplomatski spis, koji je bio poslan od njemačke vlade. List pridodaje na to, da je u doba, kad je Caillaux putovao u Argentiniju, boravio tamo glasoviti Lukaburg.

* **Iz Španjolske.** „Tems“ javlja iz Madrida: Službeno glasilo vojničke junte, „Correspondencia Militar“, izjavlja da se junta ne će ni sad ni kasnije raspustiti. Ova je vijest posve u protuslovlju sa vijestima, koje se šire u dobro upućenim krugovima glede raspusta.

Pitanje o samostalnoj ugarskoj vojsci.

Između Austrije i Ugarske u toku su pregovaranja, koja se u glavnom tiču izvoza iz Ugarske. Poznato je, da Ugarska od nekoliko vremena ovamo vodi upravo gospodarski rat protiv Austrije te ne dozvoljava izvoz hrane iz svog područja. U Ugarskoj tove radije stoku sa hranom za ljude, negoli da dozvoljavaju izvoz živeža u naše zemlje. Ali pošto su austrijski industrijalci zaprijetili protumjerama, iznosi sad Ugarska zahtjev za samostalnom vojskom, te kuša dobiti ovu velevažnu političku koncesiju sa nekoliko tona brašna. Mi ne bismo imali ništa protiv ugarskoj vojsci, kad bi Ugarska bila kulturna i demokratska država. Ali mađarska je vojska samo novo oružje za tlačanje nemadžarskih naroda u Ugarskoj i za čim veće pospješivanje mađarizacije. Mađari hoće da brutalnom silom oružane moći osiguraju manjini vlast u zemlji. Ministar Wekerle proglašuje, da zapravo nema kod toga Austrija riječi, a time sam drma temeljnim zakonima dvojne monarhije. Kao obično zlorablja i carevo ime u sebične mađarske svrhe. Danas imademo već spor između Austrije i Ugarske. Slavljani je dualizam imao za posljedicu i to, da protiv volji većine naroda u Ugarskoj moramo u Austriji skapavati od glada, i to ne samo mi Slaveni, već i saveznici Mađara i stupovi dualizma, naši dični Nijemci. Danas može antanta već da sklopi sa našom monarhijom mir, ali uz uvjet, da pridržji još deset godina dualistički oblik: što nije uzmogla antanta s oružjem u ruci, učinić će sam dualizam. Eljen Wekerle!

: **B u d i m p e s t a**, 17. (D. u.) U konferenciji je narodne stranke rada držao grof Tisza govor, u kojem glede pitanja o vojsci javlja, e se odnosi, po ruskoj vladi podastri predložio protivne nagodbi od godine 1867, da bi se ova reforma imala svesti upravo na inicijativu Nj. Veličanstva. Kad bi ali drugi faktori htjeli osujetiti ostvarenje starih, vrućih želja ugarskoga naroda, morali bi najodlučnije ustati protiv takovim težnjama svi Mađari, koji patrijotski misle. Grof je Tisza izjavio nadalje, da će se svi, koji su ozbiljno zabrinuti glede budućnosti naroda, naći na zajedničkom radu na temelju trijezne ugarske narodne stalne politike. Toj slozi stoji na putu

nesrećna zaprijetka: pitanje o izbornoj reformi. Ovo se pitanje nije smjelo nabaciti točajem rata, dapače ni tad, kad ne bi u mađarskom narodu izazvalo bilo tako dalekosežnih nesuglasica. No valja se nadati, da će biti moguć sporazumak sa onima, koji nijesu pristali radikalnog izbornog prava, koje ide do skrajnosti. Doprinesu li stranke žrtava, moći će se sjediniti na blagoslovan, po narod koristan rad. Ne bi li ali to moglo uslijediti u okviru uredaba, koje lebde pred očima stranci rada, to će stranka rada prosljediti svoj program i zaputiti se dalje svojim putem.

: **B u d i m p e s t a**, 17. (D. u.) Zastupnička kuća. — Odgovarajući na neku interpelaciju, izjavio je ministar-predsjednik dr. Wekerle, e vlada nije vojničko pitanje primila u svoj program zato, da time potisne izbornu reformu na stranu. No ma kako i bila točka programa, koja se tiče samostalnog uređenja ugarske vojske, važna za budućnost čitavog naroda, to ipak ne može niti bezodvložno ostvarenje ove ili druge koje programne točke, a niti, čemu se ne nada, nabasanje na zaprijetke kod toga sačinjavati razlog, da se vlada odaleči od provedjenja izborne reforme. Ministar je predsjednik izjavio nadalje, da i on znađe za usredotočene napadaje s austrijske strane proti ovoj programnoj točki, no ministar se izvanjskih poslova ne nalazi među napadačima. Ministar si je izvanjskih poslova veoma dobro svijestan svojih obveza i ne prekoračuje svoga djelokruga. Kad intepelant već pita, kako kani ministar-predsjednik naprama ovim napadajima braniti prestiž ugarske države, to on eto odgovara, e se to može zbivati samo tako, da dosljedno ustrajemo kod toga programa, za koji on, ne povlačeći osobu Njegova Veličanstva u raspravu, želi i usudjuje se kazati, da ova nastojanja bez sumnje nalaze i na Njegovu sklonost. (Sveopće odobravanje.) Ma koliko se ministar-predsjednik i stavlja na stanovište, da je uređenje vojničkih pitanja zapravo stvar samo ugarskog naroda i kralja, to si moramo i ovdje držati pred očima političke motive. On nastoji, kako ne bi nastali veliki pokret bio nakon riešenja pitanja izvorom novih nesuglasica. Pošto se upravo sad vode rasprave glede ostvarenja ovih želja, to se ne može opširnije izjaviti.

Političke vijesti.

Češki manifest i austrijska cenzura.

„Slovenski narod“ prima iz Beča: Praško redarstveno ravnateljstvo je kao cenzurna oblast zabranilo objavu manifesta češkoga naroda od 6. t. mj., jer da bi objava neugodno uplivala na uspješno vođenje rata i da bi potpirivala državni pogibeljnu agitaciju, pošto manifest zahtjeva ustanovljenje češko-slovačke države. To je mišljenje praškog redarstva. No načelnik svih redarstvenih oblasti u državi, unutrašnji ministar Toggenburg, nije bio toga mišljenja, te valja istaknuti, da je konfiskacija bila izvršena proti njegovoj volji, na pritisak vanjskog ministarstva. O stvari je kasnije raspravljalo ministarstvo vijeće, koje je došlo do zaključka, da je konfiskacija više škodila nego koristila, česa radi će u najkraće vrijeme po svoj prilici biti dignuta. U većoj brizi za državne interese nego praška policija je pako ljubljanska policija. Ova je konfiscirala ne samo manifest i pozdrav Jugoslavenskog kluba češkom narodu, već i odgovor Češkog svaza Jugoslavenskome klubu, koji su odgovor češki listovi smjeli objaviti. Zanimivo je pitanje: Tko zna bolje, što škodi državi, odgovorni ministar, ili gospoda policijski komesari?

Njemačka cenzura.

Čudni su ljudi ti Američani. Sve znaju. Ono što se u našoj blizini zbiva, a mi to ne opažamo, ali eto njih, gdje preko oceana sve vide, sve doznaju. Evo što doznaju opet o propisima cenzure u Njemačkoj: Neka naredba veli: Bilo bi poželjno, da se u prvom redu istakne, kako se neprijateljska ofenziva na svim frontama posve nanesrećila, i kako antanta nema više nikakvog izbora, da ponovno pokuša ofenzivu, pošto su neprijateljski državnici još uvijek protiv mira. Priopćenje je ili zagovaranje rezolucija, koje su bile na skupštini štrajkaša u Lipskom prihvaćene, zabranjeno. Na isti se način ne smije ništa priopćiti o telegramu, što su ga štrajkaši upravili na kancelara. O državnoj organizaciji za dobavu suknene robe ne smije se takodjer ništa saopćiti; uopće nijesu dozvoljena nikakova saopćenja, kako se nalaze u nekoj drugoj uputi, o njemačkom uvozu iz inozemstva. Isto je tako zabranjeno svako priopćenje o slučaju krstaša „Dresden“, koji je svojedobno predao nešto od svoje momčadi chilenskoj barki „Tinto“. O požaru ljetalačke postaje Lavica (u Poljskoj) ne smije se ništa priopćiti. Zadnja zapovijed nosi datum 12. lipnja. Na drugom se mjestu govori: Bilo bi poželjno, da se veliki ljetalački gubici neprijatelja u svibnju, istaknu velikim natpisima, i na drugi način, čim više moguće.

Pred sukobom na zapadu.

Reuter javlja iz Londona sa danom 15. siječnja: Ministar je za narodnu službu, sir Auckland Geddes, podao jučer u donjoj kući opširnu izjavu o pitanju glede čovječjeg materijala. Središnje vlasti mogu, kako se cijeni, preložiti prilici 38 divizija sa ruske fronte na zapadnu, dok bi se ostale divizije na istoku uporabile bez sumnje u svrhu, da se popune praznine divizija na zapadu. Mi možemo računati, da na taj način prirast vojnika središnjih vlasti na zapadu ne će biti manji od 950.000 momaka. Osim toga moramo računati s tim, da će biti lijepi broj austro-ugarskih divizija otpremljen na talijansku frontu, ili pako na zapadnu frontu. Sve u svemu mogao bi otpad Rusije ojačati središnje vlasti na zapadnoj fronti, uključivši talijansku frontu, možda za 1.600.000 momaka, kod česa nijesu uračunane pričuvne čete, koje bi inače bile na ruskoj fronti, potrebite za službu. Unatoč svemu se tomu ne smije sumnjati u konačnu pobjedu alijiraca; samo psihološka bi katastrofa u kojoj od antantini zemalja mogla da spaši središnje vlasti. Pokraj jedinstvenog vrhovnog zapovjedništva i unutrašnje crte sa dobrim željezničkim je svetzama imao neprijatelj nesumnjivo povoljniji položaj i veće probitke od alijiraca. No što se tiče ustrajnosti i jednodušnosti u javnom mišljenju, nema neprijatelj nikakvih primjerenih protitaka. Ratna je izmorenost u Austriji bez sumnje veoma velika, a u Njemačkoj još veća nego u Engleskoj; Turska je do skrajnosti izmorena. S druge strane nije javno mišljenje u neprijateljskim zemljama tako važno, kao u demokratskim zemljama alijiraca. Engleske bojne sile postaju sad za saveznike od dana u dan važnijima. Rusija se ne bori više za stvar slobode, Francuska je istrošila svu svoju snagu u borbi i ne može podnašati tereta na dugo vrijeme; Amerika još ne stoji na bojištu, a proći će mjeseci i mjeseci, dok se to zbude; Italija je pretrpjela teških gubitaka. O Engleskoj i o spretnosti, kojom će izrabiti svoju čovječju snagu, ovisi u narednim mjesecima sve. Jasno je, e se moramo pripraviti na to, da igramo na bojištu veću ulogu, dok ne dodje Amerika. A to znači: Više ljudi za armadu! Engleska armada broji sad više od četiri milijuna ljudi. Kad bi pako Engleska htjela pomnožiti pomorske i zračne bojne sile i podržavati armade na bojištu u punoj jakosti, moralo bi se smjesta pozvati 420.000 do 450.000 građana u vojnu službu. Ne kani se sniziti sadašnje vojničko najniže doba, niti povisiti najviše doba, kao što se ne kani uvesti ni obvezatna vojna dužnost u Irskoj. I u industrijalne bi svrhe, ponajpачe u svrhe ministarstva municije i admiraliteta trebalo više stotina tisuća ljudi. Da se udovolji tim zahtjevima, imao bi se među ostalim veći broj inozemaca iz alijirskih i neutralnih zemalja pritegnuti tim poslovima i ublažiti propisi za neprijateljske inozemce, tako te bi se ovi mogli upotrebljavati za manje važne i podređene poslove. — Nakon toga je kuća jednoglasno prihvatila zakon o stanju momčadu (menpowerbill).

Cincarenja.

Počeli su da popuštaju. Ili bolje rečeno počeli su da shvaćaju mjerodavni krugovi i u Austriji kao što i u Njemačkoj, da je jugoslavensko pitanje od najveće važnosti za riješenje balkanskog pitanja, a i za uređenje budućih prilika u središnjoj Europi. Počeo se da razvija izakulisa neki novi dnh, koji ide za tim, da se jugoslavensko, pa i češko pitanje riješi tako, da za Njemce ostane: vuk sit i koza cijela. U tom bismo slučaju mi morali da ublažimo svoje zahtjeve, te da se upustimo u politička cincarenja, e bi se na taj način mogla složiti nekakova krparija, koju bi njemački birokratizam mogao da prihvatiti. O riješenju jugoslavenskog pitanja piše knez Lichnowsky u „Berliner Tageblattu“: „Najteži problem među interesima naših saveznika je zacijelo srpsko pitanje. Ja mislim, da protiv trijalističke forme, za kojom idu austro-ugarski Jugoslaveni — naravski bez Trsta i bez Slovenaca — s Rijekom kao mađarskom lukom, imade najmanje prigovora. Svakako bi za naš taj trijas bio prihvatljiviji od poljskoga“. Sva su ta nagadjanja za nas bez važnosti. Jedino je to, što iz njih izbija, naime, da je našim protivnicima već dogorjelo do nokata, i za to su spremni da popuštaju i da se nagadjaju.

Domaće vijesti.

Kradje u Pull. U zadnje su se doba pomnožale kradje i provale unatoč svim protumjerama, koje je redarstvo poduzelo. Pred nekoliko dana bje opljačkan neki draguljarski izlog. Jučer je međutim konačno pošlo za rukom redarstvu, da se dočepa tih opasnih pičica. Prekjučer noću neki je stražar zadržao neku sumnjivu osobu, koja je na putu k redarstvenom inspektoratu tobože kriomice ispustila na tlo nekoliko kovinskih predmeta. Kasnije se ustanovilo, da su to satovi i da polječu iz draguljarskog izloga Ivica. Redarstveni se je gost najprije činio nevještim, dok

je kasnije ipak priznao sve i imenovao dapače svoje drugove i suradnike pri tom unosnom poslu. Dvojica od njih bjehu uapšeni. Istraga je u toku. — Jučer su opet, do sad nepoznati zlikovci provalili u stan Nedjeljka i Jakova Deroni u Šišanskoj ulici 244 i oteeli nekoliko komada rublja i odijela.

Za Krekov spomenik. Kroz zadnje doba poslano je preko naše uprave, za spomenik najvećeg Jugoslavena dr. Janca Ev. Kreka, K 38.70. Darovaše: po K 2: Marin Billić, Josip Dukić; po K 1: Antun Rocce, Josip Stražičić, Josip Mazorović, Jure Ponzić, Petar Baričević, Milan Vlah, Vinko Bučar, Vinko Ivančić, Tomo Stanišić, Josip Horvat, Josip Tomičić, Mate Juršić, Niko Duimočević, Josip Bandel, Andrija Juretić, Antun Stefanić, Baldasar Čavlov, Petar Vlačević, Jakob Rožin, Franjo Tolaž, Antun Jelusić, Anton Vidolin, Ivan Bonoca, Josip Tomasević, Anton Kavaller; po 80 para: Josip Jurić; po 60 para Alois Kogoj, Josip Franković; po 50 para: Marko Baručević, Sebastian Šik, Ivan Fotuta; po 40 para: Vicko Žilko, Dinko Uljević, Marko Stržičić, Ivan Pušar, Daniel Lakoš, Orgur Sušić, Ivan Rokić, Ivan Hlača, Petar Zoknić, Petar Bosanić, Nikola Vitali, Anton Muškardin, Petar Jerota; po 30 para: Nikola Juran, Ivo Vukašić, Niko Spirašić.

Milodari za našu srednju školu u Puli. Kroz zadnje doba poslano je preko naše uprave K 126.— (Prije K 135.— ukupno K 261.—) po K 5: Vitez, Daniel L., Antun Rocce, Josip Stržičić; po K 4: Marin Billić, Prées, N. N., Josip Tomičić, Ivan Bonaza; po K 2: Marko Borničević Koroschez, Josip Mazarović Jeluschek; po K 2: Petar Bosanić, Antun Muškardin, Antun Vidolin, Ivan Fotuta, Dinko Uljević, Josip Miletić, Marko Stržičić, Josip Jurić, Ivan Pušar, Sebastian Šik, Niko Vitali, Vicko Elko, Josip Tomasević, Antun Jelusić, Franjo Talaš, Ivo Vukošić, Baldasar Čavlov, Milan Vlah, Andrija Juretić, Josip Dukić, Josip Bandel, Niko Duimović, Ivan Hlača, Tomo Stanišić, Niko Sporošić, Anton Stefanić, Petar Baričević, Vinko Bučar, Petar Jerot, Jure Panzić, Ivan Rakić, Petar Žaknić, O. N., Nikola Juran, Petar Vlačević, Mate Juršić; po K 1: Vinko Ivančić, Josip Krovat, Orgo Sušić, Josip Franković, Antun Kavaller, N. N., Alois Kogoj.

Sakupljeno po gospodinu Aleksandru Ravnić, među našim evakulcima u Ober-Nalbu u Doljnoj Austriji K 85.73. Darovaše: po K 4: Aleksandar Ravnić, Šverko Marija, N. N.; po K 3: Ivan Grbin, Antica Vojnić, Ante Vodnellić; po K 2.50: Ante Grabrović; po K 2.40: Marija Vodnellić; po K 2: Josip Laginja, Marija Defrančević, Kata Milošević, Martin Milošević, Luca Zahitla, Luca Vojnić, Braća Vojnić, Foška Klunić, Marta Bubić, Kata Lorencin, Justina Grbin, Marija Vidović; po K 1.30: Jura Vojnić; po K 1: Fuma Grabrović, Mate Grabrović, Ruža Ravnić, Marica Ravnić, Milka Ravnić, Ante Ravnić, Božo Grbin, Jagica Brenčić, Katica Šverko, Jelka Grakalić, Matija Grakalić, Marija Koštešić, Marica Koštešić, Marija Klunić, Jelka Vojnić, Marija Vojnić, Ante Vidović, Jaga Jukopila, Marica Šverko, Stanica premate, Josip Fedel, Marta Vojnić, Justina Fedel, Marica Fedel, Ivo Grbin, Marija Milošević, Martin Milošević, Marija Volja, Katica Klunić, Marija Rikato, Ante Grakalić; po 50 para: Zara Lorencin, Stanica Bubić, Justina Grbin, Anka Grbin, Ante Grbin. Živjeli vrijedni darovatelji i naši evakulci, koji se i iz tudjine, u svojoj bijedi i nevolji sjećaju za napredak svoje grude!

Dalje su položeni slijedeći doprinosi: Pošto je gosp. Franjo Meštrov našao zaboravljenu novčarku u brijačnici gosp. Gjurina, polaže K 6.—. Poslao je gosp. Vjekoslav Zidarić iz Pičana K 20.—. Sakupljeno po gosp. Dragutinu Zucconu, na božićne blagdane u Stinjanu K 90.—. Darovaše: po K 50: Nikola Zdunić, stožerni meštar oružja; po K 10: Grgo Mihaljević, Frant Kubeček, Drag. Zuccon; po K 3: Jakov Mihaljević; po K 2: Mate Macuka, Eufemija Mihaljević, Ivan Višković; po K 1: Roža Mihaljević.

Sakupljeno po gosp. Bošku Babaroviću K 70.—. Darovaše: po K 21: Boško Babarović; po K 10: Salim Renovar jedg. dobrv., Paternost, Heidler jedg. dobrv.; po K 6: N. N.; po K 5: Nienšewski, Ivo Mikovilović; po K 3: Barak. Ukupno K 186.—; zadnji iskaz K 43.721.99; svenkupno K 43.907.99. Živjeli hvalevrijedni darovatelji! Tih i neustrašljivo za našu srednju školu u Puli!

Jona po našu. Ma i ova žalosna. Sve ča dalje, sve to gore. Prvanje vrime još daj, daj, bija bi čovik naša kakovu, ka bi bila činila nasmijsati, ma danas! Sve ča je kadi, to je žalosno. I sunce i nebo i more i blato, i moji već razderani i raskečeni upanki, i moj stari koret, sve je to nitkako, kako prez srca. A to vično blato, daždeno vrime, sve me to, valje u kosti

i mozgi bode i grize. I još malo, malo, pak ćete vi, ki ustanete, govoriti, kako je nikad, uno grdo teško vrime, kad je bilo toliko nevolje i glada od vojske, živija niki stari naš brace od kapitanata puljskega, ki je umija čuda stvari, čuda žukega skusija, čuda vidiija, i čuda zna povidati. A ki zna, ko ćete se vi, božje duše, znati spomenuti i reći Bog ga pomiluj, ali: budi mu lako duši! Ben, ben, forši, da ču i ovu pridurati, ufajmo u Boga, ma sigurno ni danas niš na svitu. Ja, ma kamo san ja to zaša. A star san, star. Ove dane nikako nis moga iz hiže. Uprlo mi je u noge, od silne mokrine, i komoć san se nikako zvuka sad niki dan, kad je sunce bilo malo bolje uprlo. Gren oko mrkata. Tamo side, počivaju, sunčaju se naše ženske. Naše, znate, to su one, ke nisu iz grada, vidi njin se, obučene su u modrne, a na nogah upanki. Naša krv. Gren h njin. Tuže se. A ki i ne bi. Sedan, osan, deset ih je, a sve su došle četiri, pet ur hoda, po blatu, po daždu a u upankih, ki njin sad klopoću i na bok tiže. Ja, ja vi mladi, vi se snijete, vi ne znate, ča će reći, ne imati ča ubuti, ne razumite, kako je lipo u upankih blato gaziti. A brižne žene, ni ne plaču, ni uzdišu, samo kad i kad čuje njin se velika kletva, kako njin se iz dubijne prsi diže. Na kega? Kega kunu? Sve. Teško njin je. Dodijalo. Samo to dodijalo, već govori sve. Ki je kriv, to sam Bog zna. A one samo znadu, da su mučne, da su site živiti, da bi volle umri, nego se tako mučiti. Site smo, site svega, govore, i vojske, i glada i muke. Dodijalo nan je. I sve nan je dodijalo. I naš župan, ki nan krui dli, i naš poglavar od općine i od kapitanata i oni ozgora. Svi. Prokletstvo neka dojde na sve. Ubrnuja san se. Bog njin prosti, san promislja i pošna san kja. A one su ostale onako sideći u mokrih upankih, sunčajući se. I sam san sebi svi put govorija, ča će ljudi reći do dvajset, trideset lit, kad budu za to čuli. I ne će vtrovat, da smo mi sve to prihrpili, ne će! A ki zna, ko će ti, ki dojdju, ti mladi svit, biti pametniji. Ki zna, ko se i oni neće dat zapeljat ovako. Bog zna. Brace od kapitanata puljskega.

Uplisvanje u „Maticu hrvatsku“. Velevrijedna ova kulturna ustanova, koja je izdala već drugo ratno kolo od 5 knjiga biranog sadržaja, izdat će tijekom ove godine treće ratno kolo. Članovi prinosnici, koji hoće da se upišu u „Maticu hrvatsku“, mogu da to učine kod uredništva našeg lista u Šišanskoj ulici broj 24 i to dnevno od 2—5 sati popodne. Članarina iznosi godišnje K 6.—, poštarina i otprema K 1.50, ukupno dakle K 7.50. „Matica hrvatska“ prima i članove zakladnike, koji su dužni da uplate ili na jedamput K 100.— ili u roku od pet godina u obrocima po K 20 godišnje. Novi članovi zakladnici dobivaju, čim pristupe, besplatno sva izdanja, što od toga vremena izadju, a plaćaju samo otpremu i poštarinu. Knjige, koje izadju, bit će razaslane na povjereništva „Matice hrvatske“, gdje ih članovi mogu da podignu. Potanje upute daje uredništvo našeg lista, gdje stoje na raspolaganje svi popisi matičnih izdanja, koja se još mogu dobiti. Našim čitateljima najtoplije preporučujemo ovo naše kulturno društvo, jer time, da podupiremo i kupujemo dobru knjigu, pomažemo sebi, širimo narodnu prosvjetu i jačamo narodnu svijest!

Prodaja ribe. U slučaju, da prisprije riba prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imadu danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 4261.

Pretplatnicima!

Umoljavamo gg. pretplatnike, da podmire zaostalu pretplatu, i time zapriječe obustavljenje lista. Od l. voljače slati ćemo list samo onima, koji pretplatu unaprijed podmire.

Sjetite se Crvenog križa!

Podpisivanje ratnog zajma, skopčanog sa osjeganjem, traje još dalje kod ovdješnje c. kr. vojničke zaklade za udovice i siročad na trgu Custoza br. 45, I. k.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog adm.ralata broj 17. od 17. siječnja 1918

Posadno nadzorstvo nadpor. Stanek. Lječničko nadzorstvo na N. v. n. „Bellera“; Mor.štop. liječnik dr. Kremer. Lječničko nadzorstvo u morbančkoj bolnici; linijski liječnik dr. Teichmann.

MALI OGLASNIK.

Zubarski ambulatorijum Med. Univ. dr. PRASCHA opet je otvoren. Ordinira zubarski liječnik M. U. dr. Wagner od 9 do 5 sati, nedjeljom samo od 10 do 12 sati.

Našla se je jedna mala svota novaca u podružnici Jos. Krmpotić, u ul. Franje Ferdinanda br. 8. Tko ju je izgubio, može je podignuti kod papirnice Krmpotić, trg Custoza br. 1.

Svim pučkim školama u Istri

do znanja:

Sporazumno sa školskim oblastima preporučuje

knjižara **IVAN NOVAK** u **PAZINU**:

Dodatke za II. čitanku (10 h)

i za III. čitanku (15 h).

Ista knjižara obavlja odmah narnöbe pouzecom ili nz unaprijed priposlani iznos.

Kovine u ratne svrhe.

◆ **Kupovanje starih kovina** ◆
◆ **kao: bakra, mesinga i** ◆
◆ **ostal. unapredjuje samo** ◆
◆ **„kovinskom centralom“** ◆
◆ **ovlaštena tvrtka** ◆
◆ **JOSIP SLAMICH.** ◆

„HRVATSKI LIST“

prodaje se:

Vodnjan: Prodaja duhana A. DEBETTO.
Kanfanar: Prodaja duhana TURČINOVIĆ.
Pazin: Papirnica NOVAK i prodaja duhana IVICH.
Foreč: Prodaja novina MARTIN SREBOTH
Trst: Novinsko opravništvo G. FANO, knjižara i papirnica GORENJEC & Comp.
Buzet: D. SIROTIĆ.
Volosko: M. STIRN.
Lovran: A. BASSAN.
Kastav: Lj. JELUŠIĆ.
Tinjan: DUSAN DEFAR.
Cerovlje: JELE GRAH.
Sv. Petar u Šumi: JOSIP BANOVAČ.
Višnjan: A. GASPARINI-GRŽINA.

Kupuje i prodaje

uz povoljne uvjete

svake vrsti pokućstva, šivaćih i drugih strojeva

poznata tvrtka

FILIP BARBALIĆ, Šiaanska ulica.

Tapetarske radnje i popravke pokućstva obavlja brzo uz umjerenе cijene.

DOBRO ĆE ZASLUŽITI

svaki onaj, koji bere i sakuplja suho i zeleno lišće lovorike, smilja, dušice, smrčaka, pelina, kao i svakovrne ljekovite trave i korjenja.

Uz dobru plaću prima tvrtka

Maraspin

na Premanturskoj cesti.

Krpe

Sve vrsti krpa, svilenih otpadaka, pamučnih pokrivala, suknenih otpadaka, stare vreće kupuju se u Puli, u Premanturskoj ulici br. 16. za „centralu krpa“.

Preporuča se nabaviti knjige

- B. pl. Suttner: Dolje s oružjem . . . K 3.—
- L. prof. Tolstoj: Hadži Murat . . . „ 2.—
- A. Bebel: Žena i socijalizam . . . „ 5.—
- U. Sinclair: Močvara . . . „ 5.—
- M. V. de Fereal: Španjolska Inkvizicija „ 3.—
- G. Garibaldi: Tajne grada Rima . . . „ 2.50
- N. Vuksjević: Sabrane pripovijesti „ 1.50

Za poštarinu je nužno poslati 30 filira više po knjizi.

Veliko skladište brošura i knjiga.

Cijenik šalje se na zahtjev badava.

„Naša snaga“
Zagreb, Ilica 55. I.

Elektrotehnički instalater IVAN CAMUFFO — PULA

Ulica Cenide 6.

prima električno instalacijske radnje. Obratiti se na Zaratini, Cenide 6.

B. De Prato

Vježbenica talijanskog jezika

za

opće pučke škole i za samouke

dobiva se kod tvrdke

Jos. Krmpotić Pula.

Potpisivanje ratnog zajma, skopčanog sa osjeganjem, traje i još dalje.

Veoma važno za one, koji imaju gotovog novca.

Tko sad plati na jedan put K 687.60 dobiti će nakon devet godina, t. j. godine 1926. K 1000 u gotovom novcu.

Umre li prije, dobit će njegovi nasljednici jednu državnu zadužnicu u vrijednosti od 1000 kruna, za koju će godine 1926. dobiti u gotovom novcu K. 1000. Vrhu toga vratiti će im se od plaćenih K 687.60

na koncu prve godine osiguranja	K 615.53,
„ „ treće „ „	„ 482.36,
„ „ pete „ „	„ 336.25,
„ „ sedme „ „	„ 175.92.

Tko nema dostatno gotovog novca, može plaćati na godinu K. 90, polugodišnje K. 45.90, četvrtgodišnje K. 23.40 ili mjesečno K. 7.95.

Prijave primaju:

C. k. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročad.
Vodja kotarske poslovanice u Pazinu **JOSIP MALJAVAC.**

Suradnici: ROŽA JOSIP, c. k. profesor u Pazinu; BOLONIĆ PETAR, nadučitelj u Sv. Petru u šumi; LUKEŽ DRAGUTIN, nadučitelj u Tinjani; BUTKOVIĆ NIKO, opć. tajnik u Zminju; TOMASIĆ LOVRO, nadučitelj u Cerovlju; VRABEC IVAN, župnik u Zamasku; BAČIĆ JOSIP, nadučitelj u Vranju; SIRONIĆ METOD, nadučitelj u Velikoj Učki; LEOPOLD STIHOVIĆ, nadučitelj u Lindaru.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

registrirana zadruga na ograničeno jamčenje

ulica Carrara br. 4, vlastita kuća „Narodni Dom“.

Podružnica u Pazinu.

Prima uloške na štednju, te ih ukamaćuje sa

4 % kamata

Eskomptira mjenice uz najpovoljnije uvjete i daje zajmove na nepokretnine.

Uredovni satovi: od 9—12 prije podne i od 4—6 popodne.

Veliki izbor

listovnog papira

u mapama i kutijama

preporuča

Papirnica Jos. Krmpotić — Pula.

Sjećajte se prinosima doma za ratne nemoćnike.

Po
CIJENA I
za čitavu
za polug
tromjeseč
sečno K 3
daji 12 m
OGLAŠI
opravi lis
god
AU
: 8
Nil
: 8
se glav
Na
latnost
od Can
i siever
robljeni
NII
Ma c
Po
F
: 17
neprijat
u sedar
osvojio
Grenad
bersalje
svih ba
plani, p
žestoku
Pretrplj
navalim
u 11 sa
nastupit
U našim
njima 2
nem-m
nekoliko
S ostale
U Val A
protjera
robljeni
Camoni
baterije
povsku
Aus
Austrijske
mir. — U
samoodred
čanstvo ž
: Be
„Austria
austrijsk
ljače. U
slova, g
sku, dat
niku fraj
: Be
boru zas
mokratsk
uputi mi
loženja p
u Brest-
Oni pro
Hoffmann
izvodi L
logu za s
stupnik
za tok iz
propustit
naših iz
čenje ra
sveopćem
ustanovlj
ne mogu
je Stanjek
pravo san
će biti os
slavenski
ne zahtije
je interna
U daljnjer
ne uništi
Opisuje
osobito T
ugarska v
je slednica